Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in universam Aristotelis - Cod. Ettenheim-Münster 157

Aristoteles

[S.l.], 1611

Capvt IIX. Vso Ad X. XII. Inclvsivs

urn:nbn:de:bsz:31-117375

Visual Library

CAPUT. IIX. USQ AD XXII. INCLUSIVE.

De Syllogismo modali et mixto.

Hactenus egit Ar̄tes de Syll̄is absolutis, qui purè absolu
tis ꝓpoībꝰ cōstant; Sed ut nullū categoricorū Syllo
num genus relinqueret inexplicatum, in his capiti:
bꝰ tractat de modalibꝰ, q̄ sunt vel purè modales,
ijs scilicet q̄ utramq ꝓpoēm modalem hn̄t; vel
mixti quando unā modalem altera vero absolutam
hn̄t: et in hoc . c. 8. docet Modales, quoru utraq
ꝓpoīo ē naria nō discrepare a purè absolu
tis, quoad figuras et modos ut etiam monet
Fon. c. 29. Deinde . c. 9. docet si altera ꝓpoīo
tantum, sit modalis et naria; v. g. necesse ē oē
aīl ēē sensibile; Altera . v. absoluta, ut Oīs homo
ē aīl, seq posse cōclusionem modalem, cū modo ne
cessario . v. g. hanc, Necesse ē oēm hoīem ēē sensi
bilem: quā Ar̄tis doctrinā, eiꝰ discipuli Theo
phrastꝰ et Eudemꝰ dicantur negasse, eo quod
cōclusio sequatur deteriorem partem. Sed Ar̄tis
sntia vera ē quotiescunq absoluta ꝓpoīo
erit naria, ut patet in allato exemplo; at
si cōtingens fuerit, non valedit cōseq̄ntia, ut bene

etiam in Conimb. a quibus etiam caeterarum capitum doctri-
na compendio explicata peti poterit.

SECUNDA PARS PRIMI LIBRI PRIORUM

De Inuentione Medij Termini

Postquam Aristoteles docuit quomodo syllogismi fiant et quot termi-
nis ac propositionibus constent, et quam colligendi vim habeant:
nunc a capite 28. usque ad 32. tradit rationem qua facil-
le pro quacunque conclusione probanda haberi possit argumentum
seu medius terminus, generatim consideratus; nam de inuen-
tione in specie tractat in libris sequentibus. Cuius doctri-
nam breui compendio complexus est Fon. l. 6. c. 36.
et Conimb. c. 28. et 29.

TERTIA PARS.

De Resolutione Syllogismorum in Modos ac Figuras.

Quemadmodum ex duabus praecedentibus huius libri partibus didicimus
syllogismos extruere et inuenire, ita in hac tertia parte, a
cap. 33. usque ad finem libri primi docemur syllogismos
iam factos ac praesertim eos quos in doctorum ho-
minum scriptis legimus resoluere in tres figuras
et modos, ex quibus constant; atque ita, ex quibuscunque et quantum-

unq[ue] etiam [con]fusis oratio[n]ib[us] latentes syllo[gismos] eruere, et quamuis Arist[oteles] multa p[rae]cepta hac de re tradat, att[ame]n intellectis iis q[uae] nos habemus dixim[us] et Fon. l. 6. docet facile initium erit quemcu[m]q[ue] syllo[gismum] diiudicare et in eas partes ex q[ui]b[us] [con]ficitur dissoluere.

Documenta q[uae] Fons. habet de syllo[gismis] obl[iquis] q[uae] non sunt usquequaque certa.

Praetermissis ig[itu]r caeteris ex c. 30. Arist., notetur illa documenta q[uae] Fon. l. 6. c. 30. et alii recentiores Dialect. circa syllo[gismos] ex obliq[ui]s tradunt, non e[ss]e o[mn]i[n]o certa: nam [con]tra documentum secundu[m] de modis negatiuis obiici pot[est] hoc instantiis-ue syllog[ismu]s bonus.

Fe- Nulla virtus e[st] peccatum

las Omnis virtus e[st] a Deo.

ton. Ergo aliq[ui]d a Deo no[n] e[st] peccatu[m].

Conclusio huius syllo[gismi] bona e[st] quamuis altera tu[m] p[rae]missarum fuerit ex obliquo, ea[que] affirmatiua. Contra tertium eiusdem documentum aliq[ui] hunc syllogismum in Felapton obiiciunt.

Nullius regis e[st] exercere tyrannide[m]

Cuiuslibet regis e[st] punire sontes Cuide[m].

Ergo punire sontes no[n] e[st] exercere tyra[n]nide[m].

Sed difficilis satis uidetur q[uia] hanc salte[m] conclusionem non uidetur inferre, ut [con]stabilitei q[uae]m ostensiua [pro]batione ad Ferio reducere conatur. Clarior uidetur iste in Caesare q[ua]tenus

ostensivè tum per deductionem ad impossibile facilius poterit probari. | In hoc exemplo utraque extremitas est ex obliquo.

Ces. Nulli impio est pax
At. Omni iusto est pax
C. Igitur nullus iustus est impius.

Neque dici recte potest, hos et similes syllogismos, non esse ex obliquis, tum quia simillimi sunt iis quos Pon. et Aristoteles habent tum quia alias nulli poterunt assignari syllogismi, qui pari modo, negentur esse ex obliquis. Proinde quando offeretur nobis syllogismus ex obliquo, oportebit primum illius propositiones obliquas ad propositiones ex rectis servato eodem verborum sensu revocare, quam de eius figura modoque sententiam feramus, ut iam Aristoteles bene docet idem Ponsica.

Ad extremum ex c. 38. notandum etiam quod Aristoteles l. B. docet, syllogismum ex reduplicativis propositionibus bonum non esse, nisi eum, in quo reduplicatio maiori extremo coniungitur. Ex quo consequens est maiorem propositionem et Conclusionem tantum, non minorem reduplicari debere. Cætera quæ Aristoteles in reliquis cap. docet apud ipsum legi poterunt; | In syllogismis reduplicativis coniungi debet reduplicatio maiori extremo.